

Uchwała nr 10
Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem
z dnia 5 marca 2024r.

w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych

Na podstawie art. 41¹ ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571) oraz § 13 ust. 2 w związku z ust. 5 i 6 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 10 września 2019 r. w sprawie Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem (Dz. U. z 2019 r. poz. 1743 z późn. zm.) Rada przyjmuje uchwałę w następującym brzmieniu:

§ 1

Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem pragnie wyrazić swoje poparcie, co do istoty postulowanych zmian w zakresie ograniczenia liczby zadawanych prac domowych w szkołach podstawowych, wynikających z projektu rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, a konkretniej z proponowanego § 12a w brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 1 projektu rozporządzenia. W naszej ocenie zaproponowane rozwiązanie może przynieść zasadnicze korzyści dla osób uczących się, m.in. eliminację nierówności, redukcję stresu towarzyszącego osobom uczącym się (zwłaszcza na początkowym etapie szkolnym), zapewnienie dogodniejszych warunków dla dobrostanu psychicznego i zwiększenie zaangażowania w działalność pozalekcyjną osób uczących się, a także możliwość faktycznej realizacji prawa dziecka do wypoczynku i czasu wolnego, do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych, stosownych do wieku dziecka, oraz do nieskrępowanego uczestniczenia w życiu kulturalnym i artystycznym, o których mowa w art. 31 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

Jedyne zastrzeżenie w zakresie proponowanego brzmienia § 12a rozporządzenia z dnia 22 lutego 2019 r. mamy co do pomysłu nieustalania oceny za fakultatywną pracę domową dla osób uczących się w klasach IV-VIII szkoły podstawowej. W naszym przekonaniu całkowity zakaz

oceniańa dobrowolnych prac domowych dla osób uczących się na wspomnianym etapie edukacji może prowadzić do spadku motywacji wśród uczniów. Obawiamy się, że uczniowie szczególnie uzdolnieni nie będą chętni wykonywać dodatkowych zadań np. w celu przygotowania do konkursów, jeżeli nie będą mogli zostać nagrodzeni dodatkową oceną. Uważamy, że dodatkowe aktywności powinny móc zostać nagrodzone w postaci pozytywnej oceny, bądź punktów za aktywność.

Co do proponowanego momentu wejścia w życie nowych przepisów w zakresie prac domowych (tj. § 1 pkt 1 projektu rozporządzenia dodający do rozporządzenia z dnia 22 lutego 2019 r. § 12a), uważamy, że określony w § 2 projektu rozporządzenia termin wejścia w życie tych regulacji tj. po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia rozporządzenia, jest zbyt wczesny. Wprowadzenie zmian jeszcze w trakcie roku szkolnego 2023/2024 będzie wiązało się z koniecznością gwałtownej i szybkiej reorganizacją pracy nauczycieli, którzy będą musieli zrealizować ćwiczenia przewidziane w ramach prac domowych podczas zajęć dydaktycznych w szkole. Rada rekomenduje, aby zmienić dzień wejścia w życie § 1 pkt 1 proponowanego rozporządzenia na ten sam dzień, co planowany dzień wejścia w życie pozostałych przepisów, tj. na 1 września 2024 r., co zbiegnie się z początkiem roku szkolnego 2024/2025. Ten wydłużony okres *vacatio legis* pozwoli na przygotowanie się nauczycieli do stosowania nowych przepisów. Dodatkowo warto rozważyć możliwość organizacji szkoleń dla chętnych nauczycieli, które będą prezentować nowoczesne metody nauczania i przygotowują ich do właściwej realizacji regulacji dotyczących prac domowych. W naszym przekonaniu zmiany w systemie edukacyjnym wymagają starannego planowania i dostosowania do realiów szkolnych.

Innym istotnym aspektem jest brak jasno określonej w rozporządzeniu z dnia 22 lutego 2019 r. definicji legalnej pracy domowej. Brak precyzyjnego określenia tego pojęcia w rozumieniu prawnym może prowadzić do nieporozumień natury praktycznej i możliwego obchodzenia przepisów poprzez dowolne uznawanie, co jest pracą domową czy też inną aktywnością dydaktyczną. W związku z czym, rekomendujemy, aby rozporządzenie z dnia 22 lutego 2019 r. zawierało definicję legalną “pracy domowej pisemnej” i “pracy domowej praktycznej”.

Proponowany zakaz prac domowych może prowadzić do innych wyzwań, zwłaszcza związanych z ocenianiem. W sytuacji, gdy prace domowe nie będą mogły być zadawane, nauczyciele mogą zdecydować się na zwiększenie liczby kartkówki czy innych form ocen w

trakcie zajęć dydaktycznych, aby w ten sposób monitorować postępy uczniów. To z kolei może prowadzić do dodatkowego stresu i presji związanych z koniecznością częstego przygotowywania się do przytoczonych form weryfikacji wiedzy.

W dążeniu do znalezienia zrównoważonego rozwiązania, kluczowe jest uwzględnienie różnorodnych potrzeb uczniów oraz indywidualnych stylów uczenia się. Warto również inwestować w innowacyjne metody nauczania, które integrują pracę domową w procesie nauki, jednocześnie umożliwiając dostęp do zasobów edukacyjnych dla wszystkich uczniów. Taki holistyczny i elastyczny sposób podejścia do edukacji może przynieść korzyści, zarówno pod względem równości szans, jak i skuteczności procesu nauczania. Ostatecznie, istotne jest znalezienie złotego środka, który uwzględni zarówno indywidualne potrzeby uczniów, jak i cele edukacyjne.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.